

Speed Up

ARENA

EUROPEISKA
UNIONEN
Europeiska
regionala
utvecklingsfonden

BÄSTA LIVSPLATSEN
Region Halland

COMPANION
KOOPERATIV UTVECKLING

TEK kompetens
Skapar utveckling

THE LOOP FACTORY

Speed Up-projektets delar

Steg 1

Första steget i Speed Up startade i mitten av 2021 och avslutades sommaren 2023. Ett antal företag fick stöd i sin omställning till hållbara material. Två projektår är dock en alltför kort tid för att bygga upp en förankrad och långsiktig struktur. Omställningen till hållbara material är komplex och kräver samverkan mellan många olika aktörer, inte bara materialinnovatörer.

Steg 2

I ett andra steg har nu en studie genomförts genom referensgrupper, digitala studiebesök samt intervjuer med små och medelstora företag (SMF) i Halland om deras inställning och strävan att bli mer hållbara, innovativa och konkurrenskraftiga. Ett antal intervjuer har också gjorts med kommuner, akademi och andra aktörer som stödjer företagets utveckling och omställning.

Slutsats

Slutsatsen är att området cirkularitet och hållbara material behöver ta sikte mot långsiktighet och kontinuitet för att stärka utvecklingen av klimatpositiva insatser i Halland och samtidigt bidra till ökas konkurrenskraft.

Test- & innovationsmiljöer efterfrågas och anses viktiga för att driva företagets utveckling, innovation och omställning mot en cirkulär ekonomi, särskilt inom det prioriterade smart specialiseringsområdet hållbara material. Det måste också vara fokus på stöd till affärsutveckling. Aktörerna i stödsystemet behöver utveckla sin samverkan och arbeta mot gemensamma mål.

Nästa steg

Studien föreslår som ett tredje steg i Speed Up att TEK Kompetens/IUC Halland tar lead och tillsammans med Högskolan i Halmstad (Fablab) och eventuellt andra aktörer tar ansvar för det fortsatta arbetet med hållbara material.

Visionen är att ett sömlöst samarbete mellan aktörer och en sammanhållen organisering kan stärka möjligheterna att initiativ ska leva vidare och fortsätta göra skillnad även efter att enskilda projekt är avslutade.

Vad är ett hållbart material?

Hållbar materialanvändning

- Design för funktion
- Resurssnålt användande av materialet
- Rätt livslängd hos produkten
- Återanvändning

Hållbara materialalternativ, lågt koldioxidbidrag

- Biobaserad råvara
- Återvunnen råvara
- Återvinningsbar

Källa: BioInnovation

Genomförda intervjuer

Företag (28 st) inom olika branscher

Tillverkningsindustri
Konfektion
Interiör
Skogsindustri
Konsumentprodukter
Livsmedel
Mfl

Intervjufrågornas innehåll

- Grön omställning, cirkularitet och hållbarhet
- Hållbara material och restprodukter
- Resurser inom företag och organisationer
- Övriga synpunkter

Stödsystem (15 st)

Aktörer som stödjer företags utveckling (kommuner, stödaktörer och högskola/akademi)

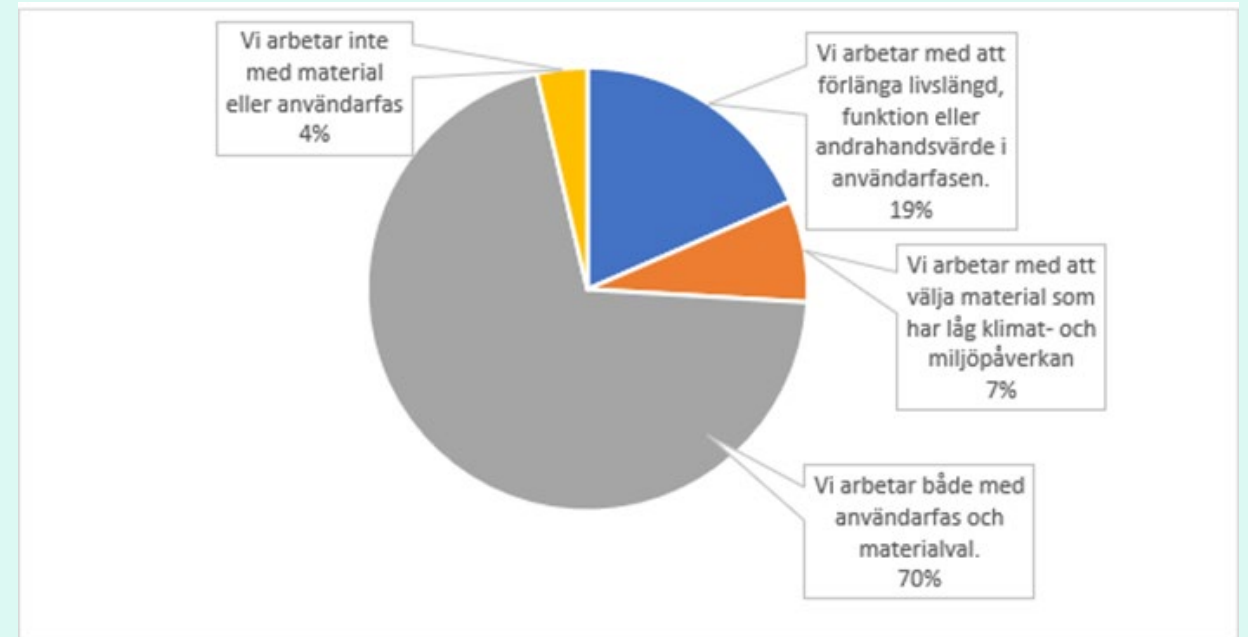
Intervjufrågornas innehåll

- De största utmaningarna för Halland
- Den egna organisationens roll/uppdrag
- Kunskap om andra aktörers arbete
- Vilka samarbeten finns idag
- Hur kan/bör samverkan utvecklas
- Hur bör arbetet med hållbara material utvecklas
- Målbilder för ett samordnat innovationssystem

Hållbara material – användarfase och val av material

Materialgrupper som identifierades

- **Textilier (bio- eller fossilbaserade, återvunna), (8)**
 - Svårt hitta högfunktionella **textilier** som är återvinningsbara och biobaserade
- **Plast/polymerer (inkl fossilbaserade textilier) (16)**
 - Vanligt förekommande i förpackningar.
 - Ökad användning av återvunnen plast och önskan om ännu mer.
 - Vissa strävar efter att undvika plast och söker alternativa råvaror.
 - Andra ser plast som mycket funktionell, vilket förlänger produktens livslängd och ger skydd.
- **Skogsbaserade material, exv papper, virke (5)**
- **Metall och plåt (7)**
 - Fossilfritt och återvunnet intressant

Hållbara material – utmaningar och möjligheter

Användning av återvunnet material:

Många försöker använda material som har återvunnits så mycket som möjligt. Det finns ett ökat intresse för att undersöka hur material kan återvinnas, både genom mekaniska och kemiska processer.

"viktigt att det finns någon typ av återvinningsprocess"

"design, tillverkning, användning, återvinning/återanvändning"

Svårigheter med att hitta hållbar information: Många lyfter fram svårigheten med att få fram tillförlitlig information och data om vad som verkligen är hållbart. Det inkluderar processer som Life Cycle Assessments (LCA) och andra metoder för att utvärdera hållbarheten hos material och produkter.

"cirkulära är det viktigaste, inte vem som tar materialet vidare"

"processer för återvinning ska finnas på plats"

Utmaningar med begreppen: Diskussionen kring biobaserade material, återvinningsbara alternativ och lång livslängd är viktig, men det är också tydligt att dessa begrepp inte alltid kan kombineras utan att något av dem blir lidande. Det är en balansgång mellan olika aspekter.

"hur cirkulera vid end-of-life?"

Hållbara material – **restmaterial och andrahandsprodukter**

Det finns ett intresse för att ta in restflöden/andrahandsmaterial men det är i dagsläget inte möjligt att ta in detta flödena.

30-40% svarar att de sannolikt inte skulle kunna ta in restflöden/andrahandsmaterial från andras flöden.

Utmaningar:

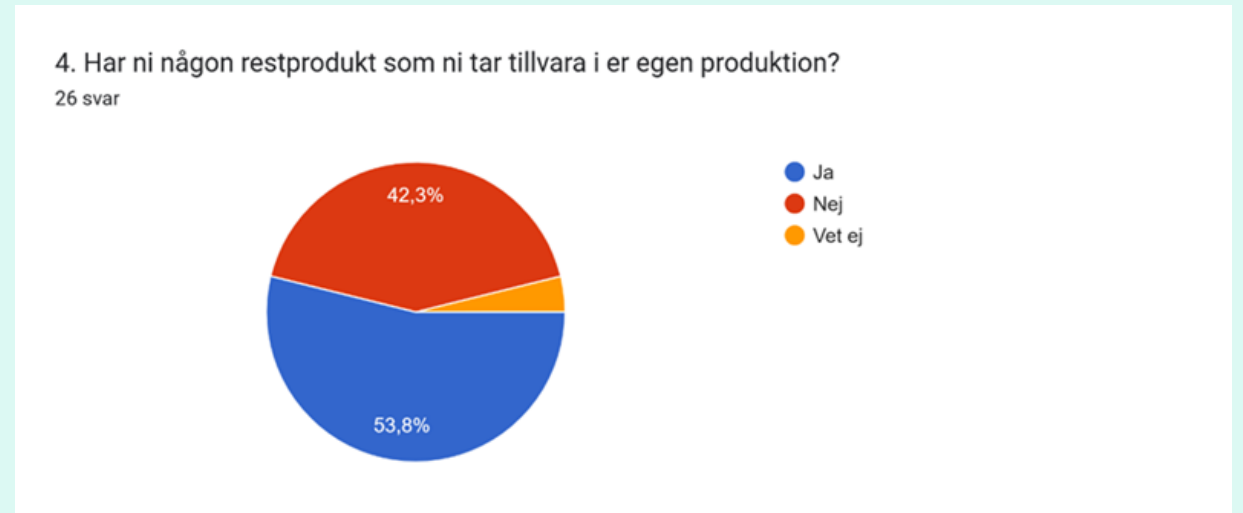
- Höga krav i offentliga miljöer avseende exempelvis brand, ljud och emissioner, dyra kvalificeringstester hos exempelvis RISE
- Svårt hitta komponenter av restmaterial
- Värdekedjan för restströmmarna ofta inte existerande. Om de finns så är det ofta för metaller eller plastgranulat.
- Spårbarhet, kvalitet och pris
- För stort gap mellan labb och större produktionsvolym

Hållbara material – användarfors och val av material

Drygt 50% av företagen använder eget spill:

- Textilier, som kantklipp eller restlager
- Plast/polymerer (kan även vara fossilbaserade textilier), återigen en av de lättast användbara strömmarna
- Skogsbaserade material som exempelvis papper, virke, spill från rivning eller produktion, men även tallolja, terpentin och metanol nämns
- Metall och plåt, där samarbete med exempelvis Stena är en viktig del

Även om företagen vill minimera sin andel spill så tror man att det tar många år innan det inte längre uppkommer spill i processerna.

Hållbara material – användarförhållanden och val av material

Samarbete kring spillhantering: Företag behöver vara beredda att integrera andras spill i sin produktion för att komplettera sin egen spillström och effektivt bli av med spill.

Återvinningens betydelse: 12 av 20 företag har återvinningsflöden, ofta till Stena Recycling, vilket understryker vikten av återvinning för att hantera spill.

Hållbarhet och volym: Det betonas att "limited editions" inte är hållbart och att volym är viktigt för effektiv återvinning.

Fördelar med industrispill: Några noterar fördelarna med att använda industrispill, eftersom det är kontrollerat och renare än andra spillströmmar.

Utbildning av medarbetare: Det är viktigt att utbilda personalen om värdet av restströmmar och effektiva metoder för mellanlagring och komprimering, särskilt med tanke på utrymmesbegränsningar.

Utmaningar med tillgång till återvunna råvaror: Ett företag har etablerade, återvunna råvaruströmmar från Asien och ser att Sverige och Europa ännu inte kan erbjuda samma kvalitet och volym av återvunnet material, vilket pekar på en utmaning för den inhemska marknaden.

"Ja, men det är svårt att tränga igenom med restprodukter samt matcha volymer för alternativa behov samt garanterar kvalitet, dvs sammanställa materialdata och materialspecifikationer"

"Plus om det går att bli av med restprodukter gratis alt. betala för transport för att kunna kommunicera och använda i marknadsföring. Bäst är om det går att skicka till samma mottagare. Inte core business att köpa/sälja spill, ser konceptet TexChange som intressant."

Grön omställning – cirkularitet och hållbarhet

I intervjuer med företag fram kom det att de anser att arbeta mer cirkulärt och hållbart innebär att:

Identifiera och övervinna utmaningar såsom höga kostnader och bristande kunskap om tekniska omställningar till cirkulära material, samt säkerställa funktion och hållbarhet av dessa material till kunder.

Fokusera på att minska klimatavtrycket genom att producera produkter som bidrar till den gröna omställningen och genom att arbeta med leverantörer för att förbättra hållbarhetsprestandan i hela värdekedjan.

Utforska alternativ till fossila oljeprodukter och hantera energifrågor, inklusive lagring av förnybar energi, som kan innebära användning av metanol eller vätgas.

Överkomma interna hinder såsom begränsade resurser och svårigheter att påverka leverantörer, samt sträva efter hållbarhet från produktion till kund.

Genomföra åtgärder för att hantera restmaterial och öka användningen av återvunnet material.

Möta branschkrav och konsumentkrav för hållbara produkter och tjänster, samt utbilda och engagera personalen för att förbättra förståelsen för hållbarhet.

Arbeta med att utveckla hållbarhetsprofiler för företaget och integrera hållbarhet i affärsmodellen för att stärka konkurrenskraften.

Förstå och hantera hinder såsom komplexa krav och tester för hållbarhetscertifieringar, samt säkerställa tillräckliga resurser för att genomföra nödvändiga omställningar.

Implementera cirkulära och hållbara principer i hela organisationen, från arbetsytor och energikonsumtion till affärsbeslut och samarbete med kunder och partners.

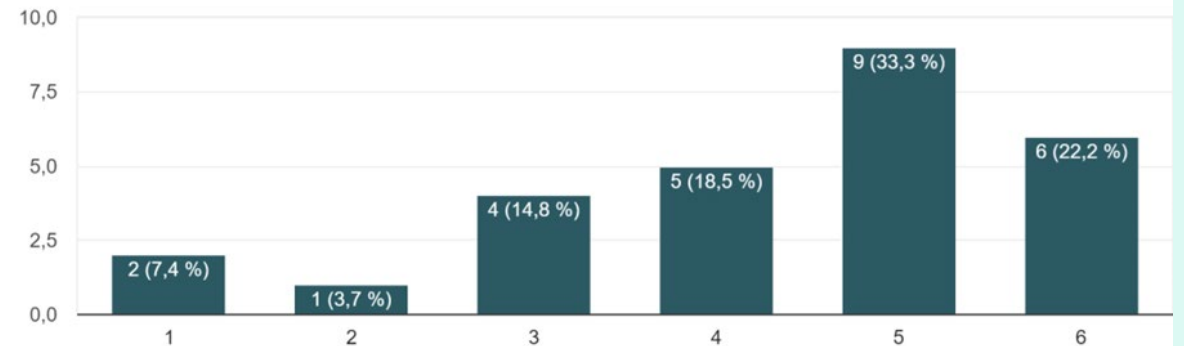
Resurser inom företag och organisationer – behov av stöd för omställning

Relevanta områden för stöd

- Affärsutveckling.
- Material- och produktutveckling.
- Få koll på företagets och produkternas klimatpåverkan.
- Databasinsamling för beräkningar.
- Omställning till cirkulära affärsmodeller.
- Policys kopplade till arbetsmiljö och hållbarhet.
- Mindre företag kan ha svårt att ta sig tid till att söka stöd, därför lättare att arbeta vidare som förr.

6.3 Hur stort behov av stöd har ni för att påskynda omställningen att bli mer cirkulära och/eller hållbara?

27 svar

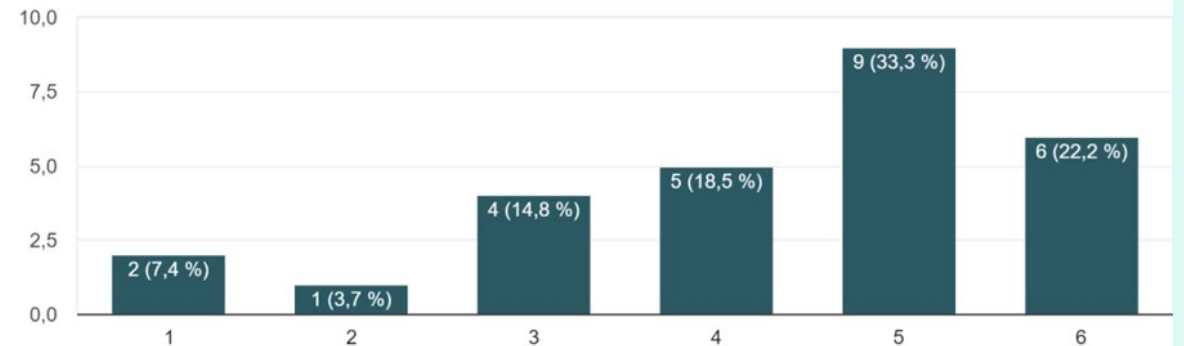
Resurser inom företag och organisationer – behov av stöd för omställning

Typ av stöd för hållbarhetsarbetet

- Information om cirkulära material och dess egenskaper och hur införliva de cirkulära affärsmodellerna.
- Kontaktnät och kompetens som hjälper till att driva frågorna och sätter dom högre upp på agendan.
- Experter / konsulter som kan hjälpa till att sätta vetenskapliga mål, analysera produkter, göra hållbarhetsredovisning,
- Guidning och expertis i alla kommande krav och regelverk.
- Allmän inspiration och kunskap om hållbarhet och var man som företag ska börja med.
- Verksamhetscheckar

6.3 Hur stort behov av stöd har ni för att påskynda omställningen att bli mer cirkulära och/eller hållbara?

27 svar

Resurser inom företag och organisationer – mjuk finansiering

Vad hindrar er att söka mjuk finansiering?

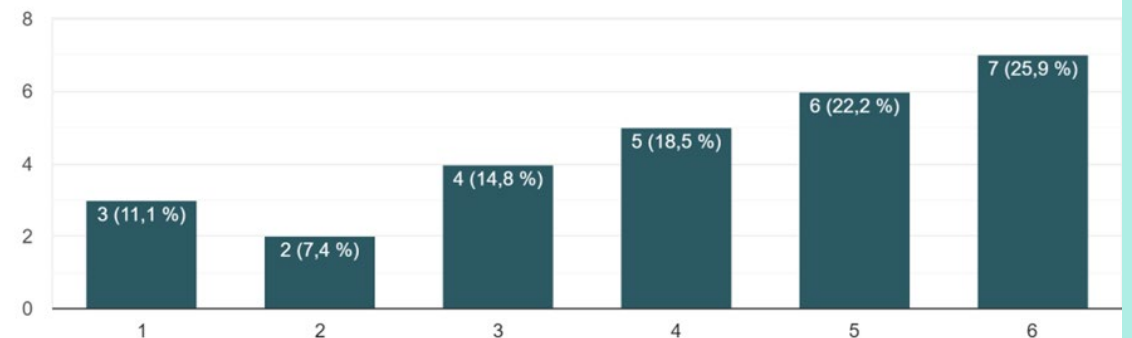
- Det är svårt att hitta vad man kan söka och vad man är berättigad till.
- Det är komplext och komplicerat att söka.
- Det är mycket resurskrävande att söka medel, mycket administration och tidskrävande moment.
- Flera företag upplever att medlen inte är riktade till dem: att man för små, för stora eller andra ägarförhållanden som hindrar.
- Ett annat hinder kan vara att det ofta krävs egna, ekonomiska, satsningar som man kanske inte har.

Behov av hjälp

- En guidning i att hitta rätt i utbudet av finansieringslösningar. Vad passar olika typer av företag.
- Få hjälp med ett kontaktnät och vilken kompetens det finns för hjälp med att söka.
- Rent konkret göra en ansökan
- Medel för att avsätta resurser för att göra projektansökningar.

8.1 Hur stor erfarenhet har ni av mjuk finansiering?

27 svar

Övriga synpunkter i enkäten

- Hur ser **tidsramarna** för omställningen ut?
- **Nätverk och kunskapsdelning** mellan branscher behövs för att ta omställningen framåt.
- En önskan om att **Region Halland marknadsför och lyfter alla de företag som arbetar med den gröna omställningen** och genom detta också visa upp alla de konkurrensfördelar som finns i regionen.
- De **lokala nätverken** är så viktiga.
- Genom **mjuk finansiering** kan man testa mer. Använd **Högskolan i Halmstad** för tester och labb.
- Att **samla företag i olika forum kring en gemensam fråga** / vision är nyckeln till att driva omställning och få mer kraft i dessa frågor. Tex Falkenbergs klimatinitiativ eller Klimatbokslut med EMC.
- Skapa forum för bolag där man kan samlas kring gemensamma frågeställningar. På så sätt lyfter man kompetensen inom hållbarhet och det blir action i frågorna.

Ett antal aktörer stödjer innovationer och företags utveckling – slutsatser efter intervjuer

- Halland har en bra utveckling men även de halländska företagen behöver ställa om – **grön omställning och innovationer ställer nya krav** på det stödjande systemet
- Det finns ett antal stödaktörer, många goda personliga kontakter och flera gemensamma projekt....

Men Hallands utveckling och omställning kan stärkas genom:

- Ökad **samverkan** mellan aktörerna och fler gemensamma projekt
- Ökad **finansiering** ur EU-fonder och nationella källor för omställning och innovation
- Bättre **kännedom mellan aktörer** om inriktning och styrkor och tydligare roller
- Ökad **samverkan** mellan stödjande aktörer, kommuner och akademi/forskning
- Förenklade och tydligare **kontaktvägar** för företag till de stödjande aktörerna
- En tydlig **samordnande roll för Region Halland** och kraftsamling kring den regionala tillväxtstrategins områden för smart specialisering

Samverkan mellan de företagsstödjande aktörerna kan utvecklas

Mål

Stödja och accelerera grön omställning, innovation och utveckling hos företag i Halland för ökad konkurrenskraft, tillväxt och nya jobb samt Hallands attraktionskraft för etableringar och kompetens

genom

ökad kapacitet samt stärkt samordning och samverkan mellan utvecklingsstödjande aktörer och akademi

Nästa steg – vad händer nu

- Region Halland tar ledningen i en gemensam process i stödsystemet för att nå samsyn om nuläge, samverkansbehov, mål, processteg och roller i framtiden
- Nästa steg i Speed Up-arbetet med hållbara material har redan tagits. TEK/IUC och Högskolan i Halmstad har gemensamt arbetat fram och lämnat in en ansökan till EU:s regionalfond om fortsatt stöd till utveckling av hållbara material och med tydlig koppling till affärsutveckling och utveckling av innovationsstödjande miljöer. Projektet Speed Up går därmed in i sin tredje fas med en bred förankring hos de stödjande aktörerna och med företagens behov som grund

Arbetsgrupp

Kajsa Vik – Coompanion

kajsa.vik@coompanion.se

Maria Ström - The Loop Factory

Maria.strom@loopfactory.se

Pontus Lindström - IUC/TEK

pontus.lindstrom@tek.se

Petra Löfås - EMC

petra.lofas@emcsverige.se

Stig Fredriksson - Aheru

stig@aheru.se

Elin Vilanta - The Loop Factory

Elin.Vilanta@loopfactory.se

Speed Up

ARENA

EUROPEISKA
UNIONEN
Europeiska
regionala
utvecklingsfonden

BÄSTA LIVSPLATSEN
Region Halland

COMPANION
KOOPERATIV UTVECKLING

TEK kompetens
Skapar utveckling

THE LOOP FACTORY